

meget desto mere opfordret til at passe paa, at den ikke nogen Sinde overskrider Reglerne af 1907, og da savner den lovgivende Myndighed enhver som helst Adgang til at kunne tvinge Nationalbanken til at udrede mere, saa længe Oktrojloven er gældende. Men i øvrigt finder jeg det paa sin Plads tillige at gøre opmærksom paa, at den Gevinst, som Nationalbanken har haft af sin Virksomhed i de Aar, som er hengaaet, siden Oktrojen af 1907 traadte i Kraft — bortset lige fra de to sidste Aar —, i Virkeligheden har været meget beskeden. I 1909 henlagdes et lille Beløb til Udligningsfonden; i Aarene 1910, 1911 og 1912 var der ikke et saadant Overskud, at der kunde henlægges en eneste Øre hverken til Udligningsfonden eller til Reservefonden. I to af disse Aar, nemlig 1910 og 1911, maatte der endogsaa tages et Beløb af Udligningsfonden, det ene Aar 127 000 og det andet Aar $\frac{1}{4}$ Mill., for at tilvejebringe det ene Aar $6\frac{1}{2}$ pCt. og det andet Aar 7 pCt. Udbytte til Aktionærerne. Saa kommer vi til 1913; da var der 170 000 Kr. tilovers til Udligningsfonden, i 1914 370 000 Kr., og i 1915 blev der henlagt 170 000 Kr. til Udligningsfond og Reservefond i Forening, i 1916 omtrent 190 000 Kr. Saa følger de to store Aar 1917 og 1918, og da har der været en Indtægt for Banken langt større end i de normale Aar, saa at der i 1917 har kunnet henlægges omtrent $4\frac{3}{4}$ Mill. Kr., 4 700 000 Kr., til Udligningsfond og Reservefond i Forening og et lignende Beløb i 1918. Hvorvidt saadanne gunstige Aar for Nationalbankens Virksomhed vil fortsættes ud i Fremtiden, er det ganske umuligt at forudsige noget om, og det, at Bankens Stilling styrkes, og at de Beløb, som er tjente udover, hvad Staten har faaet, og udover de 8 pCt., som Aktionærerne har faaet, benyttes til at konsolidere Bankens Stilling ved at forøge Reservefonden og Udligningsfonden, kommer i sidste Instans ogsaa Staten til gode, hvis der skulde indtræde Forhold, som bragte Nationalbanken og hele vort Pengevæsen i en vanskelig Stilling. Det er ikke alene til Aktionærernes, men ogsaa til Statens Fordel, at Nationalbanken kan lægge noget hen i de gode Aar. Jeg maa ogsaa gøre opmærksom paa, at i 1917 og 1918, altsaa da disse Beløb blev henlagt til Reservefonden og Udligningsfonden, fik Staten 2 357 000 Kr. i det første Aar og 2 335 000 Kr. i det andet, medens Aktionærerne kun

fik 2 160 000 Kr. Faktisk fik Staten altsaa mere i disse to exceptionelle Aar end Aktionærerne. Jeg tror derfor ikke, at man i og for sig kan hævde, at Staten er saa særdeles ugunstigt stillet, men det er naturligvis et Spørgsmaal, der vil blive taget op, naar Oktrojen som Helhed sættes til Forhandling i 1938; da vil der være at tage Bestemmelse om, hvorledes man vil ordne vort Pengevæsen og vort Seddelvæsen i den derefter kommende Tid. I Øjeblikket drejer det sig kun om, hvorvidt man vil gaa med til en midlertidig Ændring, som de ændrede almindelige Omsætningsforhold saavel herhjemme som Verden over gør ønskelig, ikke blot for Nationalbankens Skyld, men for hele vort Pengevæsens Fastheds Skyld.

Det ærede 3die Medlem for 1ste Kreds (Schovelin) udtalte en meget skarp og hvas Kritik over Nationalbankens Styrelse. Jeg vil ikke finde det paa sin Plads her at optage en indgaaende Diskussion med det ærede Medlem om de af ham fremdragne Spørgsmaal, som ligger noget ved Siden af den foreliggende Sag, og som jeg i hvert Fald ikke tror med stort Udbytte føres i den lovgivende Forsamling, fordi det her for en væsentlig Del drejer sig om Vurderingen af rent forretningsmæssige Forhold, som selv de mest indsigtfulde og finanskyndige Mennesker let vil komme til at staa usikre og famlende overfor. Jeg vil kun i al Almindelighed sige dette, at naar Nationalbankens Dispositioner gennem disse Aar ikke sjældent har været Genstand for en mere eller mindre skarp Kritik, har jeg til sidst savnet en klar og bestemt Angivelse af, hvad det er, Angriberne mener, der burde have været gjort. Man siger, at Nationalbanken har disponeret forkeut, og at der som Følge deraf er fremkommet de eller de uheldige Virkninger — man siger navnlig til, at der længe har været Overkurs paa svenske og norske Sedler i Sammenligning med danske, og at der nu ogsaa er kommet Overkurs paa amerikanske og engelske Penge i Sammenligning med danske —, men hvad det er for Fejl, Banken har begaaet, og hvad det er, den skulde have gjort, det har vi i Virkeligheden aldrig faaet nogen positiv Redegørelse for. Nu paa dette Sted at optage en Forhandling herom vilde jeg ikke finde paa sin Plads, men jeg mener for Nationalbankens Direktions Skyld at burde sige, at det vilde være rigtigere, naar man retter saa stærke Anker mod dens Ledelse, at man da ogsaa vilde gribe en eller anden Lejlighed til